

Handläggare
Carina Cronwall
Telefon: 08-508 03 393

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Remiss om strategi mot våldsbejakande extremism

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Stadsdelsnämnden beslutar om omedelbar justering.

Christina Heglert
Stadsdelsdirektör

Toni Mellblom
Avdelningschef

Sammanfattning

Stockholms stad kommer under år 2015 att besluta om en stadsövergripande strategi mot våldsbejakande extremism. Socialnämnden i Stockholm har skrivit fram utgångspunkter för socialtjänstens arbete i detta avseende. Denna delstrategi remitteras nu tillsammans med ett klagande missiv från Kommunstyrelsen i syfte att arbeta fram en stadsövergripande strategi. Strategi formulerar stadens ansvar i fyra perspektiv; främjande, förebyggande, anhörigstöd och efterperspektiv. Det fortsatta arbetet med denna stadsövergripande strategi ska ta sin utgångspunkt i följande punkter:

- Rekrytering till våldsbejakande extremism ska motarbetas.
- Kunskapen om våldsbejakande extremism ska öka i hela staden.
- Staden ska utveckla samarbetet med polisen.
- Stöd ska ges för att hoppa av och långvarigt lämna destruktiva miljöer.
- Drabbade av extremism ska få stöd och trygghet.

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning
Strategiska staben

Box 40 66
163 04 Spånga
Telefon 08-508 03 393
Växel 08-508 03 000
carina.johansson-cronwall@stockholm.se
stockholm.se

Förvaltningen är positiv till innehållet i strategin.

Bakgrund

Stockholms stad kommer under år 2015 att besluta om en stadsövergripande strategi mot våldsbejakande extremism. Socialnämnden i Stockholm har skrivit fram utgångspunkter för socialtjänstens arbete i detta avseende. Denna delstrategi remitteras nu tillsammans med ett klargörande missiv från Kommunstyrelsen i syfte att arbeta fram en stadsövergripande strategi.

Ärendet

Den föreslagna strategin

Socialnämnden slår fast att utgångspunkten för arbetet mot våldsbejakande extremism är att i en demokrati har alla rätt att uttrycka sina politiska åsikter, även sådana som kan uppfattas som obekväma. Politiska handlingar som står i strid med demokratins grundläggande spelregler kan dock aldrig accepteras. Det är därför viktigt att värna demokratin mot våldsbejakande extremism. Staden utgår från följande definitioner: den våldsbejakande extremistiska autonoma miljön, den våldsbejakande högerextremistiska miljön och den våldsbejakande islamistiska extremistiska miljön. I Stockholms stad verkar och vistas personer och grupperingar från alla dessa tre miljöer.

Inom området finns en nationell samordnare med vilken staden samarbetar.

Strategi formulerar stadens ansvar i fyra perspektiv; främjande, förebyggande, anhörigstöd och efterperspektiv.

Främjande; ett Stockholm som håller samman med jämlika levnadsvillkor för barn och unga i alla stadens stadsdelsförvaltningar är en grund för att personer inte dras till våldsbejakande extremistmiljöer.

Förebyggande; fokuseras till de områden våldsbejakande extremistiska rörelser har fått fäste och arbetet sker i bred samverkan mellan olika aktörer.

Anhörigstöd; insatser till familjer, vänner och närstående.

Efterperspektiv; individuellt anpassade insatser till personer som vill lämna en våldsbejakande extremistisk gruppering.

I strategin konstateras att mycket arbete sker i ordinarie verksamheter, men för att kunna hantera signaler om radikaliserings och motarbeta radikaliserings föreslås ett antal nya åtgärder. Dessa avser frågor om samordning, kompetenshöjning, samverkan mellan olika aktörer, omvärldsbevakning, metodutveckling och stöd till föreningar.

I strategin föreslås att stadsledningskontoret har ansvar att koordinera de olika förvaltningarna, som i sin tur har ansvar för sina sektorer. Utbildningsförvaltningen har en central roll och socialförvaltningen har ett stort ansvar att samordna stadens sociala insatser inom området.

Kommunstyrelsens missiv framhåller att ”stadens agerande ska vara tydligt. Våldsbejakande extremism, var helst den visar sig, ska bekämpas. Individer som i Sverige eller i andra delar av världen begår brottsliga handlingar ska ställas till svars för dessa. Rörelser som stödjer eller bejakar politisk eller religiös våldsbejakande extremism ska veta att staden inte accepterar deras agerande.”.

Det fortsatta arbetet med denna stadsövergripande strategi ska ta sin utgångspunkt i följande punkter:

- 1. Rekrytering till våldsbejakande extremism ska motarbetas.** Anhöriga och civilsamhälle som vill hindra radikaliserings och exempelvis deltagande i krigshandlingar utomlands ska kunna få stöd och kunskap. Civilsamhällets roll har en stor betydelse, både i förebyggande arbete och i avhopparverksamhet.
- 2. Kunskapen om våldsbejakande extremism ska öka i hela staden.** I den kommande gemensamma stadsövergripande strategin ska tydliggöras hur medarbetare inom fler verksamhetsområden ska få ökad kunskap och redskap för att motverka våldsbejakande extremism. En stadsövergripande strategi behöver inbegripa insatser för att utbilda alla medarbetare. Grund- och gymnasieskolan samt vuxenutbildningen behöver involveras
- 3. Staden ska utveckla samarbetet med polisen.** Staden ska genom sitt arbete, och i samverkan med rättsväsendet, bidra till att alla stockholmare kan känna trygghet och att gemensamma demokratiska spelregler följs. Genom det arbete som sker inom stadens olika verksamheter ska demokratiska värden belysas och kunskap om olika rörelser och individers negativa odemokratiska agerande fångas upp. Denna kunskapsmassa behöver hanteras i samverkan med rättsvårdande myndigheter, som exempelvis polisen. En central samordnarfunktion kan komma att prövas. Även på lokal nivå är det angeläget att kunskap utbyts mellan stadens verksamheter och berörda myndigheter – inte minst polisen. Staden ska genom de egna verksamheterna bidra till att upprätthålla rätten till demokratiska aktiviteter. Om yttrande- och mötesfrihet riskerar att hotas ska staden i

samverkan med rättsvårdande myndigheter bidra till att avstyra hoten.

4. Stöd ska ges för att hoppa av och långvarigt lämna destruktiva miljöer. Insatser ska riktas till avhoppare som vill lämna den extrema rörelsen. Det finns redan i dag nationella och internationella erfarenheter av avhopparverksamhet. Olika frivilligorganisationer kommer här kunna bidra till att människor bryter destruktiva och farliga beteenden.

5. Drabbade av extremism ska få stöd och trygghet.

Staden ska i den stadsövergripande strategin redovisa överväganden om hur staden kan arbeta såväl i långsiktigt verkande projekt som i mer akuta insatser tillsammans med grupper som utsatts för extremistiskt våld och därigenom bidra till att alla Stockholmare kan känna trygghet.

Stadsdelens förebyggande, främjande och brottsförebyggande arbete i samverkan med skola, polis och civilsamhället

Sedan flera år arbetar stadsdelen i samverkan med det lokala civilsamhället och polisen för att motverka kriminalitet och våld i området. Framgångsfaktorena är nätverk, relationsbyggande dialog och samverkan. Arbetet fokuserar på att förhindra att ungdomar och unga vuxna rekryteras till olika typer av destruktiva, antidemokratiska miljöer och kriminell verksamhet, där ibland våldsbejakande politisk eller religiös extremism. Konkret består arbetet i att förvaltningen samarbetar med föreningar verksamma i området när det gäller trygghetsskapande aktiviteter, såsom studiecirklar, föreläsningar etc. Genom detta arbete skapas förtroendefulla relationer som i sin tur möjliggör att individer i riskzon kan fångas upp genom tips och samtal. När väl kontakt är etablerad så förmedlas adekvat information till berörd myndighet, det kan vara lokalpolisen eller socialtjänsten. Förvaltningen har sedan våren 2014 ett avtal med polisen där bl.a. arbete med att förebygga social oro utvecklats.

Samtidigt Först är en del i stadsdelens förebyggande och främjande arbete. I Samtidigt Först samverkar stadsdelen på flera nivåer med grundskolan och polisen i området. Målet är involvera föräldrar i barnens liv i högre grad, att alla barn ska klara skolan och att alla barn får en meningsfull och strukturerad fritid. Prioriterade områden är föräldramedverkan, att uppmärksamma ”hemmasittande” ungdomar, att verka mot narkotika och att verka mot politisk och religiös radikaliserings. Kring dessa områden sker också samverkan med föreningar och studieförbund.

Sociala insatsgrupper (SIG) är en strukturerad samverkansform på lokal nivå med socialtjänst, polis, skola och andra viktiga aktörer som individinriktat samverkar för att stödja den unge att upphöra med kriminella handlingar. Målgruppen för social insatsgrupp är ungdomar eller unga vuxna som riskerar att rekryteras till kriminella nätverk eller utveckla en kriminell livsstil, unga som behöver stöd för att lämna ett kriminellt nätverk eller en kriminell livsstil.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid Strategiska staben i samråd med avdelningen för Individ och familjeomsorg.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till innehållet i strategin. Det är viktigt att det finns främjande och förebyggande insatser, att anhöriga ges stöd och att avhoppare och hemvändare ges insatser. Det är bra att personer som vill lämna våldsbejakande sammanhang får insatser som är kvalitetssäkrade.

En samlad utbildningssatsning riktad till stadens medarbetare välkomnas. Syftet med utbildningen bör vara både att informera om stadens arbete och sprida fungerade arbetsmetoder men också kommunicera den värdegrund som är grunden för stadens arbete.

En centralt placerad samordnarfunktion underlättar uppbyggnad av samverkan inom stadens verksamheter och med andra myndigheter och organisationer. Samordnarfunktionen bör även kunna fungera som en kunskapsbank och ge stöd i arbete till stadens verksamheter.

Bilagor

1. Remiss om Strategi mot våldsbejakande extremism